

บทบรรณาธิการ

วารสารนิติศาสตร์และสังคมท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 กองบรรณาธิการได้คัดสรรบทความที่มีคุณภาพทั้งในด้านวิชาการและที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ซึ่งปัจจุบันการศึกษาและการค้นคว้างานวิชาการนั้นจำเป็นต้องรู้โลกกว้างเพื่อนำไปสู่การสร้างความรู้ ความเข้าใจ สามารถใช้แก้ปัญหาชีวิตและสังคมได้ด้วย

บทบรรณาธิการฉบับนี้ จึงขออนุญาตนำเสนอทัศนะเกี่ยวกับสงครามระหว่างรัสเซียกับยูเครนที่กำลังเปิดศึกกันอยู่ในปัจจุบัน ความขัดแย้งระหว่างรัสเซียกับยูเครนได้เริ่มก่อตัวขึ้นตั้งแต่ยูเครนเปลี่ยนแปลงการปกครอง โดยเริ่มต้นที่ปัญหาระหว่าง “เคียฟกับดอนบาสส์” ที่ดอนบาสส์จะมีประชากรเชื้อสายรัสเซียหนาแน่นอยู่เป็นจำนวนมาก และดอนบาสส์มีอิสระในการปกครองตนเอง รัสเซียเชื่อว่าความขัดแย้งนี้สามารถแก้ไขได้โดยอาศัยข้อตกลงที่ชื่อว่า “มินส์” (Minsk Agreement) แต่เคียฟไม่สนใจข้อตกลงนี้ และเหตุการณ์สำคัญที่ทำให้ประธานาธิบดีปูตินตัดสินใจบุกยูเครนในวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2022 คือ การที่ประธานาธิบดียูเครน นายโวโลดิเมียร์ เซเลนสกี ได้ลงนามรับรองกฎหมายเมื่อเดือนมีนาคม 2021 โดยจะเอา “โครเมีย” คืน ด้วยวิธีการใช้กำลังทางทหาร ซึ่งโครเมียมีความสำคัญต่อรัสเซียมาก เพราะโครเมียเป็นฐานทัพของกองทัพเรือในทะเลดำ (ปูตินผนวกเอาโครเมียเป็นส่วนหนึ่งของรัสเซียผ่านการทำประชามติในโครเมียที่เห็นชอบที่จะแยกตัวจากเคียฟ)

จุดเริ่มต้นของสงครามยูเครน คือ การถล่มดอนบาสส์ของกองทัพยูเครน และหน่วยรบของพวกนีโอนาซีเมื่อวันที่ 16-18 กุมภาพันธ์ 2022 โดยการละเมิดข้อตกลงมินสค์อย่างรุนแรง ทำให้ชาวดอนบาสส์ที่มีเชื้อสายรัสเซียถูกทำร้ายและถูกฆ่าตายกว่า 14,000 คน ซึ่งทำให้ปูตินรับลงนามกฎหมายรับรองเอกราช เพื่อให้เกิดประเทศใหม่สองประเทศ ได้แก่ ลูฮานส์ก และโดเนสค์ และในวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2022 และได้ลงนามข้อตกลงมิตรภาพและความร่วมมือกับทั้งสองสาธารณรัฐใหม่ เพื่อเปิดโอกาสให้รัสเซีย

ได้ส่งกองทัพเข้าไปช่วยปกป้องดอนบาสส์จากกองทัพของเคียฟ โดยอาศัยมาตรา 51 ของกฎบัตรองค์การสหประชาชาติ และการต่อสู้ของรัสเซียในภาคตะวันออกคือการปิดล้อม กองทัพยูเครน และนี่โอนานั่นเอง

หลักคิดของรัสเซียเรื่องการทูตและสงครามคือ รัสเซียจะทำสงครามก่อนแล้ว จึงเจรจา ดังนั้น ปูตินมีเป้าหมายทางการทูตร่วมอยู่ในการปฏิบัติการทางทหาร ปูตินได้ประกาศว่าการบุกยูเครนครั้งนี้เพื่อปลดอาวุธของกองทัพยูเครน และทำลายล้างพวกนีโอนาซี โดยไม่ต้องการยึดครองเคียฟ และต้องการให้มีการเจรจาร่วมกัน แม้ว่ารัสเซียจะได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการแข่งขัน แต่รัสเซียก็ทำให้พลังงานและสินค้าโภคภัณฑ์ขาดแคลนได้ และยูเครนก็กลายเป็นเครื่องมือหนึ่งในความขัดแย้งของมหาอำนาจ โดยที่เคราะห์ร้ายตกอยู่ที่ประชาชนชาวยูเครนนั่นเอง

การแข่งขันรัสเซียอาจจะได้ผลในระยะสั้น แต่ในระยะยาวคงจะส่งผลต่อรัสเซียได้น้อยมาก เพราะรัสเซียมีกองทัพที่เข้มแข็ง มีพลังงานและเป็นผู้ส่งออกอาหารรายใหญ่ของโลก ดังนั้น รัสเซียสามารถพึ่งพาตนเองได้ อีกทั้งจีนและอินเดียก็ไม่ทิ้งรัสเซียด้านเศรษฐกิจ ในขณะที่เดียวกันยุโรปก็มีโอกาสได้รับผลกระทบ ไม่ว่าจะเป็นธนาคารที่ปล่อยกู้หรือบริษัทที่ค้าขายกับรัสเซียก็จะได้รับผลกระทบจากการแข่งขันครั้งนี้ และที่สำคัญคือยุโรปจะขาดแคลนพลังงาน โดยเฉพาะน้ำมันและก๊าซที่เคยได้จากรัสเซีย ซึ่งทำให้การเงินระบบยุโรปอาจจะมีปัญหาตามมาติด ๆ

หากประเมินสถานการณ์การเมืองระหว่างประเทศแล้ว จะเห็นได้ว่ารัสเซียแทบจะไม่เสียเปรียบ ในขณะที่ยุโรปมีโอกาสเผชิญกับวิกฤติที่กำลังจะตามมา ค่าเงินรูเบิลที่อ่อนลงเนื่องจากการถูกแข่งขัน แต่แนวโน้มอนาคตจะมีเสถียรภาพมากขึ้น เพราะรูเบิลอาจจะไปอิงกับหยวนหรือกับทองคำก็ได้ ในขณะที่เดียวกันรัสเซียและจีนอาจจะร่วมกันโจมตีดอลลาร์ สถานการณ์ทางการเมืองว่าด้วยสงครามระหว่างรัสเซียกับยูเครน อาจจะเป็นช่วงเวลาแห่งการพิสูจน์ถึงศักยภาพของกลุ่มประเทศต่าง ๆ เกี่ยวกับความสัมพันธ์และความร่วมมือกันทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ที่ว่ากลุ่มประเทศใด จะโอนเอียงไปอยู่กับฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดชัดเจนมากยิ่งขึ้น และกลุ่มประเทศใดมีศักยภาพในการนำโลกไปในทิศทางใด จะเป็นทิศทางแบบเก่าหรือแบบใหม่นั้นเอง

วารสารฉบับนี้ ได้นำเสนอบทความวิจัย 7 เรื่อง และบทความวิชาการ 3 เรื่อง ซึ่งเป็นบทความที่เกี่ยวข้องกับความรู้ในด้านกฎหมายและสังคมที่น่าสนใจ โดยบทความทั้งหมดได้ผ่านการคัดกรองจากกองบรรณาธิการอย่างปราณีต และเชื่อว่าผลงานวิชาการดังกล่าวมีประโยชน์และคุณค่าต่อผู้อ่านเป็นอย่างดี

ไชยวัฒน์ เผือกคง
กองบรรณาธิการ